

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kymmenes jaosto)

30 päivänä kesäkuuta 2016*

Ennakkoratkaisupyyntö — Työajan järjestäminen — Direktiivi 2003/88/EY — Oikeus palkalliseen vuosilomaan — Opettajat — Kuntoutusloma — Vuosiloma, joka on samanaikainen kuntoutusloman kanssa — Oikeus pitää vuosiloma muuna ajanjaksona

Asiassa C-178/15,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (Wrocław Śródmieścien aluetuomioistuimen X osasto, työ- ja sosiaalivakuutusasiat, Puola) on esittänyt 1.4.2015 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 20.4.2015, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Alicja Sobczyszyn

vastaan

Szkoła Podstawowa w Rzeplinie,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kymmenes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja F. Biltgen sekä tuomarit E. Levits (esittelevä tuomari) ja M. Berger,

julkisasiamies: Y. Bot,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Puolan hallitus, asiamiehenään B. Majczyna,

— Euroopan komissio, asiamiehinään K. Herbout-Borcak ja M. van Beek,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tietyistä työajan järjestämistä koskevista seikoista 4.11.2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/88/EY (EUVL 2003, L 299, s. 9) 7 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Alicja Sobczyszyn ja hänen työnantajansa Szkoła Podstawowa w Rzeplinie (Rzeplinin peruskoulu, Puola) ja joka koskee mainitun henkilön pyyntöä käyttää oikeuttaan palkalliseen vuosilomaan siltä vuodelta, jonka aikana hän oli kuntoutuslomalla.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 2003/88 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Tarkoitus ja soveltamisala”, säädetään seuraavaa:
”1. Tässä direktiivissä vahvistetaan turvallisuutta ja terveyttä koskevat vähimmäisvaatimukset työajan järjestämistä varten.
2. Tämä direktiivi koskee:
a) – – [vähimmäis]vuosilomaa – –
– –”
- 4 Direktiivin 7 artiklassa, jonka otsikko on ”Vuosiloma”, säädetään seuraavaa:
”1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jokainen työntekijä saa vähintään neljän viikon palkallisen vuosiloman tällaisen loman saamiselle ja myöntämiselle kansallisessa lainsäädännössä ja/tai käytännössä vahvistettujen edellytysten mukaisesti.
2. Palkallisen vuosiloman vähimmäisaikaa ei saa korvata rahalla, paitsi kun työsuhde päättyy.”
- 5 Direktiivin 2003/88 17 artiklassa säädetään, että jäsenvaltiot voivat poiketa tietyistä tämän direktiivin säännöksistä. Poikkeaminen direktiivin 7 artiklasta ei ole sallittua.

Puolan oikeus

- 6 Opettajien perussäännöstä 26.1.1982 annetun lain (Ustawa – Karta Nauczyciela; Dz. U. 2014, nro 191, järjestysnumero 1198; jäljempänä opettajien perussääntö) hyväksytty teksti on erityislaki, jossa säädetään opettajien oikeuksista ja velvollisuuksista. Työlakia (Kodeks Pracy), joka on annettu 26.6.1974 annetulla lailla (Dz. U. 1974, nro 24, järjestysnumero 141), sellaisena kuin se on muutettuna, sovelletaan opettajiin vain toissijaisesti.
- 7 Opettajien perussäännön 64 §:ssä säädetään seuraavaa:
”1. Opettajilla, jotka työskentelevät koulussa, jossa on koulun työjärjestyksen mukaan kesä- ja talviloma-ajat, on oikeus näiden loma-aikojen mittaisiin vuosilomiin, jotka he pitävät kyseisinä loma-aikoina.

– –

3. Opettajilla, jotka työskentelevät koulussa, jossa ei ole loma-aikoja, on oikeus 35 arkipäivän mittaiseen vuosilomaan lomasuunnitelmassa mainittuna ajankohtana.

--

5a. Jos opettajat, jotka työskentelevät koulussa, jossa ei ole loma-aikoja, solmivat työsuhteen tai heidän työsuhteensa päättyy kesken kalenterivuoden, heillä on oikeus vuosilomaan, jonka pituus määräytyy suhteessa työskenneltyyn ajanjaksoon erillisten säännösten mukaisesti.”

8 Kyseisen perussäännön 73 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Oppilaitoksen johtaja myöntää toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa kokoaikaisesti työskenteleville opettajille, jotka ovat olleet oppilaitoksen palveluksessa vähintään seitsemän vuotta, enintään vuoden pituisen kerralla myönnettävän kuntoutusloman lääkärin määräämää hoitoa varten

--

--

5. Kuntoutusloman aikana opettajalla säilyy oikeus kuukausittaiseen peruspalkkaan ja ikälisiin sekä oikeus muihin työnantajan maksamiin etuuksiin edellä 54 §:ssä tarkoitetut sosiaaliset etuudet mukaan lukien.

6. Viimeistään kaksi viikkoa ennen kuntoutusloman päättymistä koulun johtaja kutsuu opettajan kokeisiin sen varmistamiseksi, ettei opettajalla ole tehtävänsä hoitamiseen vasta-aiheita.

--

8. Opettajat voivat saada uuden kuntoutusloman vasta aikaisintaan vuoden kuluttua edellisen kuntoutusloman päättymispäivästä. Kuntoutuslomien kumuloitunut kesto voi olla koko työuralta enintään kolme vuotta.

--

10. Opettajan hoitava sopimuslääkäri päättää kuntoutusloman tarpeesta määrätyn hoidon antamiseksi. Ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuun päätökseen voidaan hakea muutosta 11 momentin nojalla annetuissa säännöksissä määritellyltä muutoksenhakuelimeltä kyseisissä säännöksissä tarkoitettun menettelyn mukaisesti. --”

9 Työlain 14 § sisältyy tämän lain II lukuun, jonka otsikko on ”Työoikeuden peruseriaatteet”. Mainitussa pykälässä säädetään seuraavaa:

”Jokaisella työntekijällä on oikeus lepoaikoihin niiden sääntöjen mukaisesti, joita sovelletaan työaikaan, yleisiin vapaapäiviin ja vuosilomiin.”

10 Työlain 152 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Jokaisella työntekijällä on oikeus vuosittaiseen yhtäjaksoiseen palkallisen loman ajanjaksoon, jäljempänä loma.”

11 Työlain 165 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Jollei työntekijä pysty aloittamaan lomaansa sovittuna ajankohtana syystä, joka on hyväksyttävä peruste olla poissa töistä, ja erityisesti, koska kyseessä on

- 1) määräaikainen työkyvyttömyys sairauden vuoksi,
- 2) eristys tarttuvan taudin vuoksi,
- 3) kutsu sotaharjoituksiin tai sotilaskoulutukseen enintään kolmen kuukauden ajaksi tai
- 4) äitiysloma,

työnantaja on velvollinen siirtämään loman myöhempään ajankohtaan.”

12 Työlain 166 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Jos lomapäiviä ei ole pidetty, koska kyseessä on

- 1) määräaikainen työkyvyttömyys sairauden vuoksi,
- 2) eristys tarttuvan taudin vuoksi,
- 3) kutsu sotaharjoituksiin tai sotilaskoulutukseen enintään kolmen kuukauden ajaksi tai
- 4) äitiysloma,

työnantaja on velvollinen siirtämään ne myöhempään ajankohtaan.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 13 Alicja Sobczyszyn on ollut vuodesta 2008 opettajana oppilaitoksessa nimeltä Szkoła Podstawowa w Rzeplinie (Rzeplinin peruskoulu), joka on hänen työnantajansa.
- 14 Sobczyszyn oli 1.1.2011 saavuttanut oikeuden 35 päivän mittaiseen vuosilomaan opettajien perussäännön 64 §:n 3 momentin nojalla. Hän sai 28.3. ja 18.11.2011 väliseksi ajaksi työnantajaltaan mainitun perussäännön 73 §:n mukaisesti kuntoutusloman lääkärin määräämää hoitoa varten.
- 15 Sobczyszyn vaati 27.4.2012 oikeutta pitää vuodelta 2011 saavuttamansa vuosilomapäivät, joita hän ei ollut voinut pitää kuntoutuslomansa takia. Hänen työnantajansa epäsi häneltä tämän oikeuden sillä perusteella, että koska hänen oli vuodeksi 2011 laaditun lomasuunnitelman mukaan tarkoitus pitää vuosilomansa 1.–31.7.2011, hänen oikeutensa vuosilomaan vuodelta 2011 oli sisältynyt samaan ajanjaksoon sijoittuneeseen kuntoutuslomajaksoon.
- 16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, jonne Sobczyszyn on saattanut asian käsiteltäväksi, epäilee opettajien vuosiloma-oikeutta koskevien kansallisten säännösten yhteensopivuutta direktiivin 2003/88 7 artiklan kanssa. Tässä yhteydessä kyseinen tuomioistuin katsoo, ettei unionin tuomioistuimella ole vielä ollut tilaisuutta lausua mainitun unionin oikeuden säännöksen tulkinnasta silloin, kun vuosilomajakso on päällekkäinen kuntoutuslomajakson kanssa, sellaisena kuin tällaisesta lomasta säädetään Puolan oikeudessa.

- 17 Tässä tilanteessa Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (Wrocław Śródmieścien aluetuomioistuimen X osasto, työ- ja sosiaalivakuutusasiat, Puola) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko direktiivin 2003/88 7 artiklaa, jonka mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jokainen työntekijä saa vähintään neljän viikon palkallisen vuosiloman tällaisen loman saamiselle ja myöntämiselle kansallisessa lainsäädännössä ja/tai käytännössä vahvistettujen edellytysten mukaisesti, tulkittava siten, että opettaja, joka on ollut opettajien perussäännössä määritellyllä kuntoutuslomalla, saa myös oikeuden yleisen työlainsäädännön mukaiseen vuosilomaan sinä vuonna, jona hän on käyttänyt oikeuttaan kuntoutuslomaa?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään pääasiallisesti, onko direktiivin 2003/88 7 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännöstölle tai käytännölle, joka mahdollistaa sen, että työntekijältä, joka on kansallisen oikeuden mukaisesti myönnettyllä kuntoutuslomalla oppilaitoksen, jossa hän työskentelee, lomakalenterissa vahvistetun vuosilomajakson aikana, voidaan evätä hänen kuntoutuslomansa päätteeksi oikeus pitää vuosilomansa myöhempänä ajankohtana.
- 19 Tässä yhteydessä on ensinnäkin muistutettava, että direktiivissä 2003/88 ei sallita poikettavan sen 7 artiklan 1 kohdasta ja että tämän kohdan sanamuodosta ilmenee, että jokaisella työntekijällä on oikeus vähintään neljän viikon palkalliseen vuosilomaan. Tätä oikeutta palkalliseen vuosilomaan on pidettävä unionin sosiaalioikeuden periaatteena, jolla on erityinen merkitys ja jonka toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat panna täytäntöön ainoastaan itse direktiivissä 2003/88 nimenomaisesti määritellyissä rajoissa (tuomio 10.9.2009, Vicente Pereda, C-277/08, EU:C:2009:542, 18 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 20 Toiseksi on huomattava, että sen lisäksi, että oikeudella palkalliseen vuosilomaan on unionin sosiaalioikeuden periaatteena erityinen merkitys, siitä on myös määrätty nimenomaisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jolla on SEU 6 artiklan 1 kohdan mukaan sama oikeudellinen arvo kuin perussopimuksilla, 31 artiklan 2 kohdassa (tuomio 22.11.2011, KHS, C-214/10, EU:C:2011:761, 37 kohta ja tuomio 3.5.2012, Neidel, C-337/10, EU:C:2012:263, 40 kohta).
- 21 Kolmanneksi on todettava, ettei oikeutta palkalliseen vuosilomaan voida tulkita suppeasti (ks. tuomio 22.4.2010, Zentralbetriebsrat der Landeskrankenhäuser Tirols, C-486/08, EU:C:2010:215, 29 kohta).
- 22 Lisäksi oikeuskäytännössä on jo todettu, ettei kansallinen lainsäädäntö, jossa säädetään direktiivillä 2003/88 nimenomaisesti säädetyn palkallista vuosilomaa koskevan oikeuden käyttämiseen liittyvistä yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä, joiden mukaan kyseinen oikeus jopa menetetään lomakauden päättyessä, lähtökohtaisesti ole direktiivin 2003/88 7 artiklan 1 kohdan vastainen, kuitenkin sillä edellytyksellä, että oikeutensa palkalliseen vuosilomaan menettäneellä työntekijällä on pitänyt olla tosiasiallisesti mahdollisuus käyttää tätä oikeutta (tuomio 10.9.2009, Vicente Pereda, C-277/08, EU:C:2009:542, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 23 Oikeuskäytännöstä ilmenee myös, että palkallista vuosilomaa koskevan oikeuden tarkoituksena on mahdollistaa se, että työntekijä voi levätä ja että hänellä on lepo- ja vapaa-aikaa (ks. tuomio 20.1.2009, Schultz-Hoff ym., C-350/06 ja C-520/06, EU:C:2009:18, 25 kohta).
- 24 Oikeuskäytännössä on päätelty tästä, että vuosiloman ja sairausloman päällekkäisyyden tilanteessa direktiivin 2003/88 7 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että se on esteenä kansallisille säännöksille tai käytännöille, joiden mukaan oikeus palkalliseen vuosilomaan lakkaa kansallisessa oikeudessa

- säädetyt lomakauden ja/tai loman siirtämiselle varatun ajanjakson päättyessä, kun työntekijä on ollut sairauslomalla koko lomakauden tai sen osan ajan eikä hänellä siis ole ollut tosiasiallisesti mahdollisuutta käyttää edellä mainittua oikeutta (ks. mm. tuomio 20.1.2009, Schultz-Hoff ym., C-350/06 ja C-520/06, EU:C:2009:18, 49 kohta ja tuomio 10.9.2009, Vicente Pereda, C-277/08, EU:C:2009:542, 19 kohta).
- 25 Unionin tuomioistuin nimittäin on katsonut, että palkallista vuosilomaa koskevan oikeuden tarkoitus, joka on mahdollistaa se, että työntekijä voi levätä ja että hänellä on lepo- ja vapaa-aikaa, eroaa sairausloma-oikeuden tarkoituksesta, joka on mahdollistaa se, että työntekijä voi toipua sairaudesta (ks. vastaavasti tuomio 21.6.2012, ANGED, C-78/11, EU:C:2012:372, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 26 Koska näillä kahdella lomatyypillä on toisistaan poikkeava tarkoitus, unionin tuomioistuin on katsonut, että työntekijällä, joka on sairauslomalla ennakolta määritetyn vuosilomajakson aikana, on pyynnöstä – ja jotta hän voi tosiasiallisesti pitää vuosilomansa – oikeus pitää tämä loma muuna ajankohtana kuin sairausloman kanssa päällekkäisenä aikana (ks. tuomio 10.9.2009, Vicente Pereda, C-277/08, EU:C:2009:542, 22 kohta ja tuomio 21.6.2012, ANGED, C-78/11, EU:C:2012:372, 20 kohta).
- 27 Juuri näiden näkökohtien valossa – jotka ovat täysin sovellettavissa pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen tilanteeseen, jossa kuntoutusloma on päällekkäinen ennakolta määritetyn vuosilomajakson kanssa – on selvitettävä, voiko tällainen päällekkäisyys olla, kun otetaan huomioon, että kahdella kyseessä olevalla lomatyypillä mahdollisesti on erilainen toisistaan poikkeava tarkoitus, esteenä työntekijän saavuttaman vuosiloman pitämiseksi myöhempänä ajankohtana.
- 28 Tässä yhteydessä on muistutettava, että vaikka on loppujen lopuksi kansallisen tuomioistuimen, joka on ainoana toimivaltainen tulkitsemaan kansallista lainsäädäntöä, asiana ratkaista, poikkeako kuntoutusloman tarkoitus direktiivin 2003/88 7 artiklassa, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sitä tulkinut, määritellyn palkallisen vuosiloman tarkoituksesta, unionin tuomioistuin, jonka tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus tämän käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi, voi tätä varten esittää kansalliselle tuomioistuimelle seikkoja, jotka johtuvat kaikista kansallisen tuomioistuimen toimittamista tiedoista ja muun muassa ennakkoratkaisupyynnön perusteluista.
- 29 Kuntoutuslomaa koskevan oikeuden, sellaisena kuin siitä säädetään Puolan oikeudessa, tarkoituksesta on palautettava mieleen, että opettajien perussäännön 73 §:n 1 momentin mukaan kyseinen kerralla myönnettävä loma myönnetään enintään vuoden pituisena ”lääkärin määräämää hoitoa varten”. Mainitun pykälän 10 momentin mukaan opettajan hoitava sopimuslääkäri päättää ”kuntoutusloman tarpeesta määrätyn hoidon antamiseksi”. Lisäksi kyseisen perussäännön 73 §:n 6 momentissa säädetään, että opettajan on kaksi viikkoa ennen kyseisen loman päättymistä mentävä kokeisiin sen varmistamiseksi, ettei hänellä ole tehtäviensä jatkamiseen vasta-aiheita.
- 30 Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on ennakkoratkaisupyynnössään itsekin todennut, tämän tuomion edellisessä kohdassa toistetut seikat ovat omiaan tukemaan näkemystä, jonka mukaan pääasiassa kyseessä olevan kuntoutusloman tarkoituksena on parantaa työntekijöiden, joille se on määrätty, terveydentilaa eikä sillä pyritä antamaan, toisin kuin direktiivin 2003/88 7 artiklan 1 kohdassa säädetyllä palkallisella vuosilomalla, näille työntekijöille lepo- ja vapaa-aikaa, koska heidän on oltava lääkärin määräämässä hoidossa.
- 31 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana on arvioida näiden seikkojen sekä kaikkien niiden säännösten, joilla säännellään kansallisella tasolla kuntoutuslomaa koskevan oikeuden myöntämistä, valossa, poikkeako viimeksi mainitun oikeuden tarkoitus direktiivin 2003/88 7 artiklassa, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sitä tulkinut, määritellyn palkallista vuosilomaa koskevan oikeuden tarkoituksesta.

- 32 Mikäli ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo kyseisten tarkoitusten poikkeavan toisistaan, kansallisessa säännöstössä on säädettävä työnantajan velvollisuudesta myöntää asianomaiselle työntekijälle sellainen muu tämän ehdottama vuosilomajakso, joka sopii tarvittaessa yhteen työnantajan intresseihin liittyvien pakottavien syiden kanssa, sulkematta välittömästi pois mahdollisuutta siitä, että mainittu jakso ajoittuu kyseessä olevaa vuosilomaa koskevan lomakauden ulkopuolelle (ks. vastaavasti tuomio 10.9.2009, Vicente Pereda, C-277/08, EU:C:2009:542, 22 ja 23 kohta).
- 33 Oikeuskäytännöstä nimittäin ilmenee, että vaikka palkallisen vuosiloman myönteinen vaikutus työntekijän turvallisuuteen ja terveyteen ilmenee täysimääräisesti, jos se pidetään tätä varten tarkoitettuna vuonna eli kulumassa olevana vuonna, tämä lepoaika ei tältä osin kuitenkaan menetä merkitystään, jos se pidetään myöhempänä ajanjaksona (ks. tuomio 6.4.2006, Federatie Nederlandse Vakbeweging, C-124/05, EU:C:2006:244, 30 kohta ja tuomio 20.1.2009, Schultz-Hoff ym., C-350/06 ja C-520/06, EU:C:2009:18, 30 kohta).
- 34 Esitettyyn kysymykseen on vastattava kaiken edellä esitetyn perusteella, että direktiivin 2003/88 7 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että kun pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen säännöstö tai käytäntö mahdollistaa sen, että työntekijältä, joka on kansallisen oikeuden mukaisesti myönnetyllä kuntoutuslomalla oppilaitoksen, jossa hän työskentelee, lomakalenterissa vahvistetun vuosilomajakson aikana, voidaan evätä hänen kuntoutuslomansa päätteeksi oikeus pitää palkallinen vuosilomansa myöhempänä ajankohtana, mainittu 7 artiklan 1 kohta on esteenä tällaiselle säännöstölle tai käytännölle, jos kuntoutuslomaa koskevan oikeuden tarkoitus poikkeaa vuosilomaa koskevan oikeuden tarkoituksesta, minkä selvittäminen on kansallisen tuomioistuimen asiana.

Oikeudenkäyntikulut

- 35 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kymmenes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Tietyistä työajan järjestämistä koskevista seikoista 4.11.2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/88/EY 7 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että kun pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen säännöstö tai käytäntö mahdollistaa sen, että työntekijältä, joka on kansallisen oikeuden mukaisesti myönnetyllä kuntoutuslomalla oppilaitoksen, jossa hän työskentelee, lomakalenterissa vahvistetun vuosilomajakson aikana, voidaan evätä hänen kuntoutuslomansa päätteeksi oikeus pitää palkallinen vuosilomansa myöhempänä ajankohtana, mainittu 7 artiklan 1 kohta on esteenä tällaiselle säännöstölle tai käytännölle, jos kuntoutuslomaa koskevan oikeuden tarkoitus poikkeaa vuosilomaa koskevan oikeuden tarkoituksesta, minkä selvittäminen on kansallisen tuomioistuimen asiana.

Allekirjoitukset